

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет педагогіки та психології

Кафедра методик дошкільної та початкової освіти

ТЕХНОЛОГІЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

СИЛАБУС

2019 – 2020 навчальний рік

Силабус це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силлабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус з технологій природничої освіти дітей дошкільного віку для студентів, що навчаються за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 012 Дошкільна освіта, освітньо-професійною програмою Дошкільна освіта та Початкова освіта (освітній рівень «магістр»).

Силабус розглянутий на засіданні кафедри методик дошкільної та початкової освіти

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1
Завідувач кафедри

(підпис)

(Іліаді О. І.)
(ініціали та прізвище)

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методик дошкільної та початкової освіти Мартін А. М.

Ел. адреса:

Інша контактна інформація:

2. Опис навчальної дисципліни

Назва дисципліни:	Технології природничої освіти дітей дошкільного віку
Спеціальність:	012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійна програма:	Дошкільна освіта та Початкова освіта
Рівень вищої освіти:	II рівень
Форма навчання:	Денна
Курс:	I
Семестр:	I

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів –	3
Блоків (модулів) –	2
Загальна кількість годин –	90
Тижневих годин для денної форми навчання:	2
Лекції	60 год.
Практичні, семінарські	24 год.
Лабораторні	-
Самостійна робота	56
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	-
Вид підсумкового контролю:	залік
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами.	Основи природознавства, методика ознайомлення дошкільників з довкіллям

3-4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета Перебудова педагогічного процесу в дитячих дошкільних закладах відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», Базового компоненту програми розвитку дитини дошкільного віку «Дитина» та створення оптимальних умов розумового і фізичного розвитку дитини вимагають певних змін у підготовці спеціалістів. Основним завданням у підготовці фахівців є оволодіння ними знаннями про природу рідного краю, її видову різноманітність, проблеми збереження та використання її потенціалу в гуманізації педагогічного процесу (розвитку розумових, моральних, естетичних сторін особистості дитини). У концепції дошкільного виховання особлива увага приділяється вирішенню завдань екологічного та фізичного виховання дітей, формування у них ціннісного ставлення до природи.

Предмет «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» спрямований на підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі дошкільного виховання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр».

Мета дисципліни: підготувати фахівця керівництва роботою з ознайомлення з природою в дошкільному закладі та науковою роботою в означеній галузі. Виходячи з того, що випускники магістратури повинні бути підготовлені до роботи в системі дошкільного виховання.

Завдання курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку»:

- вивчення кращого педагогічного досвіду з питань організації роботи по ознайомленню дітей з природою, упровадження інноваційних технологій в діяльність дошкільного закладу;
- ознайомлення студентів із можливостями використання різноманітних об'єктів і явищ природи у роботі з дітьми дошкільного віку з метою формування екологічної культури;
- формування теоретичної бази знань про завдання, зміст, форми та-методи роботи по формуванню екологічної культури дітей дошкільного віку;
- поглиблення та розширення знань стосовно методології сучасної природничої та педагогічної науки;
- практичне оволодіння методами наукового дослідження в системі дошкільного виховання;
- ознайомлення майбутніх вихователів із найбільш важливими та яскравими педагогічними та методичними ідеями, теоріями та технологіями щодо використання природи у навчанні та вихованні дітей дошкільного віку;
- формування умінь з планування та організації навчальної роботи в ЗДО.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: - зміст, форми і методи організації навчальної роботи в ЗДО;

- види, зміст, структуру та методику проведення занять та екскурсій у природі;

- основні методи та форми ознайомлення дошкільників з природним довкіллям;
- педагогічні технології формування екологічної культури дітей дошкільного віку.
- актуальні дослідження в галузі екологічного виховання дітей дошкільного віку;
- інноваційні технології природничої освіти дітей дошкільного віку

вміти: - проектувати навчально-виховний процес ознайомлення дітей з природним довкіллям, використовувати плани-конспекти окремих занять за темами з урахуванням різних умов навчання і рівня підготовки дітей, визначати цілі та завдання кожного заняття, обирати ефективні прийоми досягнення сформульованих цілей з урахуванням вікових особливостей дітей;

- організовувати виконання накресленого плану; раціонально поєднувати колективні (фронтальні, групові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожного етапу навчання; здійснювати різноманітні прийоми активізації дітей залежно від їх вікових особливостей; методично доцільно використовувати традиційні наочні посібники, технічні засоби навчання;

- реалізовувати загальноосвітній, розвивальний та виховний потенціал занять; формувати і розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості дитини, його пізнавальні інтереси, спонукати дітей до обміну враженнями, спільного обговорення побаченого під час спостережень, екскурсій, занять в природі;

- готовність знаходити, аналізувати та застосовувати в практичній діяльності сучасні методики та технології, в тому числі і інформаційні, ознайомлення дітей з природою;

- вміти виготовляти дидактичні матеріали, оформлювати групове приміщення, створювати осередок природи, розробляти інформаційні екологічні проекти, створювати модельні об'єкти природних явищ;

- упроваджувати елементи сучасних педагогічних технологій в процес ознайомлення дітей з природою.

Важливою складовою фахової підготовки є предметна природознавча компетентність, яка полягає у здатності самостійно здобувати та поглиблювати знання з різноманітних галузей природничих наук (основні закони, теорії, актуальні проблеми сучасного природознавства), досконало володіти комплексом сучасних інформаційно-комунікативних технологій та засобів навчання, застосувати здобуті знання, уміння й навички для самовдосконалення та власного професійно-педагогічного зростання.

	4. Утримання тварин у куточку природи. Тема 4: Організація прогулянок в ЗДО 1. Методика спостереження за об'єктами природи. 2. Трудова діяльність 3. Рухливі ігри 4. Індивідуальна робота. 5. Самостійна діяльність дітей під час прогулянки	Лекція	3, 8, 9, 12	Скласти план цільової прогулянки до скверу навесні для дітей старшого дошкільного віку		
Тиж. 3. 4 акад. год.	Тема 5: Організація і зміст дослідницької діяльності дітей у природі 1. Ознайомлення з об'єктами неживої природи 2. Ознайомлення з об'єктами живої природи Тема 1: Різновиди педагогічних технологій, застосовуваних в дошкільній педагогіці 1. Загальна характеристика технології. 2. Складання фрагменту заняття	Лекція	3, 4, 9, 12	Скласти план-конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку з теми «Нежива природа»		
		Практичне заняття	http://kievskiy-ruo.edu.kh.ua/navchaljno-vihovnij proces/doshkiljna osvita/vikoristannya innovacijnih pedagogichnih tehnologij u doshkilnih navchaljnih zakladah/	Розкрити особливості системи освіти «Довкілля» (Автор – Ільченко В.)		
Тиж. 4. 4 акад. год.	Тема 2: Технологія «Вчіться фантазувати» 1. Загальна характеристика технології. 2. Складання фрагменту заняття Тема 3: Інноваційна технологія «Дитяче дослідження як метод навчання старших дошкільників» 1. Загальна характеристика технології. 2. Складання фрагменту заняття	Практичне заняття	6	Підібрати завдання на тему «Пори року», використовуючи технологію фантазування		
		Практичне заняття	http://www.dnz228.edukit.zp.ua/metodichna skarbnichka/vikoristannya innovacijnih tehnologij v robotu/			
Тиж. 5. 4 акад. год.	Тема 4: Освітня лінія «ДИТИНА У ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ» 1. Аналіз Базового компоненту дошкільної освіти 2. Особливості змісту освітньої лінії Тема 5: Організація пошуково-дослідницької діяльності в ЗДО 1. Значення та суть дослідницького методу в	Практичне заняття	2	Виконання тестових завдань з теми: «Базовий компонент дошкільної освіти»		
		Практичне заняття	3, 4, 8, 9, 12	Скласти конспект фрагменту заняття з використанням дослідів із неживою природою (тема на вибір		

	пізнанні оточуючої природи 2. Структура та зміст дослід у роботі з дітьми дошкільного навчального закладу			студента)		
Тиж. 6. 4 акад. год.	Тема 6: Заняття як основна форма ознайомлення з природою 1. Структура занять в ЗДО 2. Складання конспектів фрагментів занять Тема 7: Гра-стратегія - інтерактивна форма навчання дошкільників 1. Характеристика гри-стратегії. 2. Методичні рекомендації до проведення заняття у формі гри-стратегії "	Практичне заняття Практичне заняття	3, 9, 12 9, 12	Скласти план-конспект заняття для дітей середнього дошкільного віку з теми «Домашні тварини та їх дитинчата» Навести приклади ігор-стратегій на природничу тематику для дітей дошкільного віку		
Тиж. 7. 4 акад. год.	Тема 8: Кімнатні рослини кутка природи і зимового саду 1. Красивоквітучі кімнатні рослини. 2. Декоративно-листяні кімнатні рослини 3. Ампельні і виткі кімнатні рослини. Тема 9: Тварини в кутку природи 1. Догляд та годування акваріумних риб 2. Утримання ссавців у куточку природи 3. Птахи та догляд за ними	Практичне заняття Практичне заняття	3, 9, 12 3, 9, 12	Положення про куточок живої природи в дошкільному закладі Запишіть перелік вимог до куточка природи різних вікових груп		
Тиж. 8. 4 акад. год.	Тема 10: Ділянка дошкільного закладу, її озеленення 1. Вимоги до планування і озеленення ділянки. 2. Город та плодово-ягідний сад на ділянці дошкільного закладу, їх планування. 3. Створення умов на ділянці дитячого садка, майданчика для спостереження за погодою, ігор з природним матеріалом Тема 11: Моделі та моделювання в ознайомленні дітей з природою 1. Розкрити види моделей, їх значення.	Практичне заняття Практичне заняття	3, 9, 12 9, 12	Скласти план-конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку з теми «Праця на городі та в саду навесні» Спланувати колективну працю в середній групі «Сівба насіння чорнобривців»		

	2. Моделювання динаміки розвитку різноманітних об'єктів та явищ природи як особливий вид пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку.					
Тиж. 9. 4 акад. год.	Тема 12: Екологічне виховання дітей дошкільного віку 1. Основи екологічного виховання дітей в ЗДО. 2. Аналіз програм, що спрямовані на розвиток екологічного світогляду та екологічної культури. 3. Екологічна стежина як елемент розвивального екологічного середовища в ЗДО	Практичне заняття	2, 5, 10, 11	Скласти план-конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку з теми «Природоохоронні заходи» Розкрити питання: використання міні-музеїв природи в екологічній освіті дітей дошкільного віку Оформлення паспорта екологічної стежини.		

6. Література для вивчення дисципліни.

- 1) Артемова Л.В. Вчись граючись. Навколишній світ у дидактичних іграх / Л.В. Артемова. – К.: Томіріс, 1995. – 112 с.
- 2) Базовий компонент дошкільної освіти України / Авторський колектив: Богущ А., Беленька Г., Богініч О., Гавриш Н., Долинна О., Ільченко Т., Коваленко О., Лисенко Г., Машовець М., Низковська О., Панасюк Т., Піроженко Т., Шевчук А., Якименко Л. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
- 3) Беленька Г.В., Науменко Т.С., Половіна О.В. Дошкільнятам про світ природи. Посібник для вихователів дітей дошкільного віку – Київ, 2013. – 115 с.
- 4) Гнізділова О. А. Методика організації експериментально-дослідницької діяльності дошкільників у природі / О. Гнізділова, Т. Федій // Інноваційні технології дошкільного виховання: навчально-методичний посібник / редактор Чернова О. С.; Полтавський національний педагогічний ун-т ім. В.Г. Короленка. – Полтава, 2011. – Випуск 5. – С. 44 – 64.
- 5) Голіцина Н.С. Екологічне виховання дошкільників. Перспективне планування роботи з дітьми 3-7 років: Пер. з російської мови. – Х.: Видавництво „Ранок”, 2007. – 56с. - (Бібліотека вихователя дитячого садка).
- 6) Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І. М. Дичківська. - К.: Академвидав, 2004. - 352 с.
- 7) Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. :[Навчальний посібник] / автор та укладач А.В. Сазонова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. -248с.
- 8) Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи : навчально-методичний посібник / Н. В. Лисенко. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 352с.

9) Методика ознайомлення дітей з природою:[Хрестоматія] / Укладач Н.М. Горобаха.- К.: Видавничій Дім «Слово», 2012 -432с

10) Ніколаєнко В.М. Екологічне виховання в ДНЗ. 2-6 років. [Текст] / В.М.Ніколаєнко – Х.: Вид.Група «Основа», 2010. – 207 с.

11) Формуємо екологічну компетентність молодшого дошкільника: навч.-метод. посіб. до Базової прогр. розв. дитини дошк. віку «Я у Світі» / З.П.Плохій. – К.: Світич, 2010. – 144 с.

12) Яришева Н.Ф. Методика ознайомлення дітей з природою: навчальний посібник /. Н.Ф. Яришева – К.: Вища школа, 1993. - 255 с.

7. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу. Впродовж семестру студент за виконання завдань 100 балів під час складання 2-х модулів.

Розподіл балів, які отримують студенти

														Сума	
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						Контрольна робота			
1	Т	Т2	Т	Т	Т	С	1	Т	Т	Т	Т	С	К.	К.	
	3	4	5	5	5	р	1	2	3	4	5	р	1	2	
	5	5	5	5	5	5		5	5	5	5	5	20	20	100
Максимальна кількість балів за модуль 1 - 30						Максимальна кількість балів за модуль 2 - 30									
60												40		100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Підсумковий контроль

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

(ПРАКТИЧНИЙ КУРС)

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» – 5 балів	Зміст і форма практичної роботи відповідає плану. Практична робота з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» оформлений згідно вимог. Під час захисту практичної роботи студент вільно орієнтується у матеріалі, може висловити свою думку, навести приклади.

«Добре» – 4 бали	Матеріал практичної роботи з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» викладений послідовно, відповідає плану. Наявні незначні фактичні помилки. Практична робота оформлений згідно вимог. Під час захисту практичної роботи студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. Виявляє достатньо умінь усної доповіді.
«Задовільно» – 3 бали	Загальний зміст практичної роботи з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, установлювати співвідношення між частинами. Наявні фактичні та граматичні помилки. У оформленні практичної роботи є деякі недоліки. Під час захисту практичної роботи студент вільно орієнтується у матеріалі, але висловлює свої думки недостатньо аргументовано.
«Незадовільно» – 2 бали	Практична робота написана з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» фрагментарно, план відсутній або не відповідає змісту. При захисті студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Наявні грубі фактичні помилки.

(САМОСТІЙНИЙ КУРС)

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» – 5	Самостійна робота виконана з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» в повному обсязі. Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми. Відповідь на поставлені питання повна. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер.

«Добре» – 4	Робота з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» виконана самостійно. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі фактичні помилки.
«Задовільно» – 3	Робота з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» виконана самостійно. Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. У відповіді наявні фактичні помилки.
«Незадовільно» – 2	Самостійна робота з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку» виконана фрагментарно Студент неспроможний відтворити інформацію навчального матеріалу. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання). Наявні грубі фактичні помилки.

Підсумковий контроль дозволяє виявити системні теоретико-практичні знання і вміння студентів з курсу «Технології природничої освіти дітей дошкільного віку»; проводиться у вигляді підсумкової контрольної роботи і містить питання з усіх модулів курсу.